

Veddige SPF 50-års jubileum

21 oktober 2005

SPF i Veddige 50 år

Ett 50-årsjubileum är en bra utsiktspunkt för att blicka både bakåt och framåt. Med denna skrift vill vi att alla ni som är medlemmar idag, ska få veta något om vad pensionärsrörelsen SPF utträttat och betyder i vårt samhälle.

Framför allt vill vi beskriva hur SPF i Veddige utvecklats under 50 år, och de många aktiviteter som nu är igång. Vi var vid senaste årsmötet 340 medlemmar i föreningen. I Halland är medlemsantalet över 11.000 och c:a 230.000 i hela landet. Detta bör vara en bra grund för att SPF skall kunna vara starka nog att nå framgång i de för oss viktiga samhällsfrågor, ex. äldrevård, pensionsfrågor, m.m. Innan vi går in närmare på SPF i Veddige vill vi nämna något om pensionärsrörelsens start i Sverige.

Pensionärsrörelsens start.

Bakgrunden till att pensionärerna började organisera sig under 30-talet var helt klart deras ekonomiska situation. Den allmänna folkpensionen, som tillkom 1913, hade bara lappats på med några små förbättringar och var ända fram till slutet av 1930-talet i stort sett oförändrad. 1936 utgjorde den i genomsnitt 250 kr. per år. Ingen i den majoritet av äldre över 67 år som saknade andra tillgångar, kunde ju leva på detta. I stället var de hänvisade till små och behovsprövade tillskott från den kommunala fattigvård, som de flesta inte ville ha något att göra med.

Att proteströrelser uppstod i denna situation var verkligen inte att undra på. Under 30-talet ökade den allmänna standarden i de flesta samhällsgrupper. Nästan alla fick det stadigt bättre, utom huvuddelen av de äldre. Vad de fick var ju ingen pension att tala om, enbart en liten gåva. Förbättringar planerades från statligt håll, men sådant fick vänta, när världskriget bröt ut 1939. De proteströrelser som kom i gång före dess var främst lokaliserade till Göteborg med omnejd.

En pensionärskommitté' bildades 1938 med vänstersocialisternas ledare Albin Ström och en entusiast vid namn John Björnheden som ledande.

De bildade den första föreningen i september 1938. Flera föreningar tillkom runt Göteborg. Och i december 1939 fanns fem stycken, som var färdiga att grunda ett riksförbund, till vilket några föreningar i mellansverige anslöts. Förbundet sades vara opolitiskt, men med sina krav på bättre pensioner, utmanade man starkt landets politiska ledning.

1941 hölls den första rikskongressen, med deltagare från olika håll i landet. Samma år började även en opposition, från håll där man inte var lika kritisk mot regeringen. Denna opposition kallade till och med riksförbundet för kommunistiskt. Redan 1941, var dessa grupper färdiga att bilda en egen organisation, med stöd från det socialdemokratiska partiet och LO. Från starten och fram till idag är denna organisation välkänd som PRO.

SFRF blir SPF.

Det första förbundet hade namnet Sveriges Folkpensionärers Riksförbund, ända till 1986, då det ändrades till SPF, Sveriges Pensionärsförbund. SFRF drevs hela tiden utan partipolitisk anknytning. Det var dock länge ett förbund med starka motsättningar, framför allt ifråga om relationer till PRO. Så här beskrivs läget i SPF:s jubileumsskrift 1999:

"SFRF:s medlemskår var mycket blandad. Den ursprungliga skaran av vänstersocialister, syndikalister, socialdemokrater och kommunister hade fått tillskott av bönder, småbrukare och tjänstemän.... En falang ledd av Jonas Björke i ungdomen journalist på tidningen Norrskensflamman, bestod av grupper som kände sig tillhöra arbetarrörelsen.... Den andra falangen, ledd av Carl Berntsson, hade sitt största stöd på den sydsvenska landsbygden.

Striden vanns av Berntsson och många i den andra falangen lämnade förbundet. På det viset kom SFRF att framstå som en pensionärsorganisation, vilken stod fri från arbetarrörelsen". Det kan vara av intresse att nämna, att båda dessa ledare kom från Halland.

Björke var fosterson i ett småbrukarhem i Spannarp. Han var tidigt aktiv i IOGT och elev vid två folkhögskolor, innan han för en tid blev kommunist och senare socialdemokrat.

En framgångsrik karriär inom HSB slutade med en olyckshändelse, som tvingade honom till förtidspension, varvid han kom i kontakt med SFRF i Stockholm och snabbt fick en ledande ställning där.

Carl Berntsson kom från Skrea, där familjen hade lantbruk och pensionat. Han kom genom en broder i Göteborg i kontakt med här nämnda kretsarna kring riksdagsman Albin Ström som bildade SFRF. Utan att själv hinna bli pensionär, engagerade han sig starkt för pensionärerna och valdes 1941 in i riksförbundets styrelse, där han kvarstod i tjugo år, och som dess ordförande i nio. Berntsson var mycket aktiv vid bildandet av pensionärsföreningar i södra Sverige och drev hela tiden starkt linjen med partipolitisk neutralitet.

Schismen inom förbundet pågick i olika omgångar under 50-talet och många medlemmar lämnade förbundet. Slutligen avtog striderna, och man fann en väg till förlikning och nystart. Ett uppbyggnadsarbete kom igång efterhand, med snabba framsteg, inte minst i förbundets gamla kärnområde i västra Sverige. Den pensionärspolitiska inriktningen har allt sedan dess, inom förbundet och ute i föreningarna, steg för steg kompletterats med många sociala aktiviteter och friskvård i stor omfattning.

Medlemsantalet i SPF var dock 1980 endast 50.000. Men tio år senare var det nära 150.000, för att passera drömgränsen 200.000 före millennieskiftet. SPF har alltså fyrfaldigat sitt medlemsantal på tjugo år och har 900 aktiva föreningar över hela landet.

Det är uppenbart att vi svenska pensionärer inte tänker slå oss till ro i samhället.

Hur började det i Halland.

Vid en "västkustträff" i Varberg den 10 juni 1953, med 300 deltagare, beslöt man att bilda Västra Sveriges distrikt av SFRF. Det kom att omfatta 14 föreningar, de flesta i Halland, med omkring 1400 medlemmar.

Ordförande blev Erik Qvarnström i Stråvalla. Han hade dragit igång två föreningar i sin hemtrakt och redan 1952 blivit invald i SFRF:s förbundsstyrelse. I distriktet kom denne pionjär att kvarstå som ledare i tjugotvå år.

Hallands distrikt av SPF anses som ett av landets mest aktiva, med hög procentuell anslutning. Den är högst i de "gamla" SPF-kommunerna, Varberg och Falkenberg, där omkring 30 procent av tänkbara medlemmar är anslutna. I övriga länsdelar ligger anslutningen på 15-20 procent, vilket gör att procentsatsen för länet är 22, medan för hela riket 15.

Hur började det i Veddige.

För att följa Veddige SPF:s utveckling skall här nu först återges den förkortade historik som framtog till föreningens 40-årsjubileum.

Veddige SPF bildades den **15 juni 1955** vid ett första sammanträde i Veddige bygdegård.

Föreningen fick vid starten 14 medlemmar och dess förste ordförande blev Edvin

Bartholdsson. Han erinrade om vikten av en organisation för att tillvarata pensionärernas

intressen. Organisationen hette på den tiden SFRF (Sveriges Folkpensionärers Riksförbund).

Till kassör och sekreterare valdes Karl A. Johansson Vallby. Inkomsterna uppgick vid första halvåret till 57 kr. Utgifterna till 17.55. Behållning för 1955 kr. 39,45.

Det första årsmötet hölls den **7 april 1956** av ordf. Edvin Bartholdsson. Han omvaldes som ordf, och Karl A. Johansson omvaldes som kassör och sekr. Övriga styrelseledamöter blev

Karl Molin Vabränna, J.A. Berntsson Syllinge samt Oskar Bengtsson Derome, Till revisorer valdes Karl J. Nilsson Vabränna och C. G. Nilsson Ås.

Årsmötet **1957** beslöt att utöka styrelsen till 8 st. ledamöter. Edvin Bartholdsson, Karl A. Johansson och Karl Molin omvaldes och nya blev följande: Karl Bengtsson Duveslätt, Erik Eliasson Bäck, August Svensson Derome, Selma Rosengren Veddige samt Ernst Svennerberg Sällstorp. Årsavgiften bestämdes till 4 kr.

Årsmötet **1962** öppnades av Karl J.V.Johansson Thårstorp som hälsade de närvarande välkomna samt höll parentation över avlidne Edvin Bartholdsson. Att leda dagens förhandlingar utsågs August Svensson Derome. Till ordf. valdes Karl J.V Johansson Thårstorp. Övriga i styrelsen omvaldes. Behållningen för 1961 kr. 563.21. Diverse Kr: 14 Årsavgifter kr: 248. Anslag från fullmäktige kr: 100. Summa kr:921.21. Utgifter: Till förbundet kr:144. Hyra för Bygdegården 1960 – 1961 kr: 100. Behållningen kr: 461.31

Årsmötet **1966** den 13 april var första gången som det valdes roteombud. Dessa skulle enligt styrelsen vara behjälpliga att inbringa årsavgiften m.m. Valda blev: Ernst Svennerberg, Sällstorp, August Svensson Derome, Erik Eliasson Bäck samt A.Th. Andersson Älgaslätt. Årsavgiften bestämdes till 5 kr. Medlemsantalet var 78 st. A.Th. Andersson blev detta år vice ordf. Detta uppdrag innehade han till 1980, då han blev hedersledamot.

Årsmötet **1967** invaldes Albin Johansson och Anders Abrahamsson i styrelsen.

Årsmötet **1969** den 11 mars beslutades, på förslag av Anna Vigermo, att pensionärerna skulle delta i gymnastik. Gymnastiken skall ledas av Röda Korset. Medlemsavgiften fastställdes till 5 kr. Inkomster: Kommunalt anslag kr: 300. Medlemsavgifter kr: 615. Utgifter: Förbundet kr: 369.(per medlem 3 kr.). Distriktet kr: 98.40. (per medlem 80 öre.) I dagens läge 70 kr. resp. 1 kr. Medlemsantalet var 123 st. Ivar Andersson Veddige valdes till sekr.

Årsmötet **1970** valdes Ivar Andersson till kassör och sekr. En post som han innehade i 5 år.

Årsmötet **1972** valdes John Johansson Rosenfred till ordf. efter Karl J.V. Johansson. Föreningen hade under åren vuxit och medlemsantalet var nu uppe i 147 st.

Årsavgiften höjdes vid **1973** års årsmöte till kr. 8.

Årsmötet **1975** invaldes Karl Martinsson till kassör och sekr. efter Ivar Andersson.

Vid årsmötet **1977** konstaterades att medlemsantalet ökat till 200 st och det ansågs nödvändigt att dela arbetet som kassör och sekr. Karl Mover Veddige valdes till kassör och Anna Arnlin till sekr.

Gymnastiken i pensionärsföreningens regi kom igång **1978** under ledning av Hildur Nilsson. C:a 15 st deltog. På ett styrelsemöte den 15 september föreslogs att anordna en sångkör. Uppdraget att undersöka detta gick till Anders Karlsson, Karl Mover samt Georg Göök.

Den 16 juni **1979** samlades c:a 150 medlemmar i församlingshemmet där Jokkmökks-Jokke underhöll. Den 15 augusti samma år deltog föreningen i förbundets 40-årsjubileum på Liseberg. 70 st medlemmar deltog.

På styrelsemöte den 7 mars 1980 beslutades att till kongressen i Stockholm den 30-31 maj välja ett ombud. Till att resa från Veddige valdes Ester Nilsson Solhaga.

På årsmötet 1980 var medlemsantalet 285 st. och det ansågs nödvändigt att utöka styrelsen. Per Arvidsson och Evert Karlsson nyvaldes och Tore Molin efterträdde Karl Moverth som kassör. Per Arvidsson har varit i styrelsen från 1980 och t.v. På styrelsemöte den 5 augusti var ärendet att diskutera firandet av föreningens 25-års jubileum. Där bestämdes att Viskagården svarar för middagen och serveringen. Inbjudan skall sändas till ordf. i de närmaste SFRF-föreningarna. Jubileet skall äga rum den 25 aug. i Idrottshuset.

På styrelsemöte 1981 den 31 jan. var det första ärendet att ordna en kommitté för poängpromenaderna. I kommittén valdes följande: För Veddige: Astrid Karlsson, Georg Göök, Olof Karlsson, Per Arvidsson, Stanny Johansson samt Gustav A. Werdelin. För Ås: Anna Söhrman och Karl Andersson. För Sällstorp: Astrid Karlsson. Sammankallande blev Georg Göök. Det beslutades om anskaffande av material som behövs för att ordna poängpromenaderna. På årsmötet 1981 invaldes Anders Önnhed i styrelsen, en befattning som han innehade t.o.m. 1992.

Årsmötet 1984 den 24 febr. valdes Johan Karlsson till ny ordf. efter John Johansson som av sagt sig. Den nye ordf. överlämnade en blomsterkorg till John Johansson och utnämnde honom samtidigt till hedersledamot. Assvin Hvalgren tackade för allt arbete som John Johansson nedlagt under de tolv åren som ordf. Även Anna Arnlin som innehaft sekreterarsysslan i sju år, önskade lämna sitt uppdrag och avtackades. Viola Sjöberg utsågs till sekreterare.

På årsmötet 1985 den 26 febr. invaldes Gunnar Johansson Vallby i styrelsen efter Karl Johansson som avböjt återval. Medlemsantalet har stadigt ökat och var vid årskiftet 84-85 314 st. Årsavgiften blev kr:25. Den 10 april hade föreningens jubileumskommitté sammankommit. Förutom en del prat om mat m.m. bestämdes att märken och diplom skall sökas till följande: Astrid Karlsson Hed, Evert Karlsson Åskloster, Hildur Andersson Viskastigen, Tore Molin Vabränna, Johan Karlsson Björkholmsvägen, Per Arvidsson Lunna, Olof Karlsson Vabränna, Viktor Börjesson Backahagen, Signe Johansson Ås, Karl Johansson Ulvatorp, Viola Sjöberg Gustavsberg, Anders Önnhed Åskloster, Georg Göök Veddige, Helmer Andersson Vallby samt Gustav Adolf Werdelin Veddige.

På årsmötet 1986 den 11 febr. invaldes Alice Berntsson och Georg Hallberg i styrelsen. Alice Berntsson har varit styrelseledamot 1984 - 1989 och roteombud 1984 - 1994. Georg Hallberg har varit i styrelsen från 1986 och t.v.

Vid styrelsemöte den 24 aug. 1988 meddelar bingokommittén att kostnaden för tombola, kartor och markeringar m.m. är kr: 1086. Styrelsen beslöt att för föreningens räkning inköpa bingoutrustningen för att användas och förvaras på Videbo, men att det är föreningens egendom och att den eventuellt kan lånas ut eller användas på annan plats när föreningen så önskar. Bingon börjar på Videbo den 7 okt. 1988 kl. 14.00. Till att leda bingon valdes Per och Judit Arvidsson.

De hade kvar uppdraget till 1994 då Evert Abrahamsson och Harald Nilsson valdes istället.

På årsmötet **1989** den 13 febr. valdes Sten Sjögren till ordf. Nyvalda i styrelsen blev Karl Önnhed kassör och Astrid Nilsson sekr. samt Bertil Eliasson. Studieledare Anna Eliasson och Karl-Erik Björcke. Årsavgiften blev detta år 45 kr.

På årsmötet **1990** den 5 febr. invaldes Märta Johansson Bjurum i styrelsen efter Alice Berntsson som avböjt återval. Medlemsantalet var 323 st.

På årsmötet **1993** den 8 febr. valdes Göran Edvinsson till ordf. efter Sten Sjögren som avböjt omval. Evert Johansson blev invald i styrelsen efter Anders Önnhed som också avböjt omval. Bertil Eliasson gjorde sig till tolk för föreningen och tackade Sten för gott utfört arbete som ordförande. Årsavgiften bestämdes till 60 kr. medlemsantalet var 329 st.

På styrelsemöte den 21 juni behandlades en förfrågan från Videbo om pensionärsföreningen kan ställa upp med hjälp i terapin med tidningsläsning och kaffekokning 2 tim. varje förmiddag under juli månad. Styrelsen beslutade att svara ja, c:a 14 medlemmar erbjöd sig att hjälpa till.

Vidare en skrivelse från cancerfonden ang. riksmarch 22 – 26 sept. Styrelsen föreslog att föreningen satsar 1500 kr. till cancerfonden för startkort till poängpromenaden.

På årsmötet **1994** den 7 febr. blev följande invalda i styrelsen: Herbert Johansson kassör, Vera-Britt Johansson sekr. samt Göran Andersson. Följande hade avböjt återval: Gunnar Johansson, Karl Önnhed samt Astrid Nilsson. Årsavgiften blev 70 kr. Medlemsantal 349 st.

Så långt har vi återgett historiken från 40-årsjubileet.

Vad har då hänt de sista 10 åren.

1995. Vid årsmötet kan vi konstatera att medlemsantalet uppgår till 357 st, vilket är något mer än i dag. Årsavgiften fastställdes till 70 kr. Alex Karlsson invaldes i styrelsen.

Aktiviteter som fanns på programmet var boule, poängpromenader, gymnastik, sånggrupp, bingo och resor.

En stor del av 1995 års styrelsemöten ägnades åt planering inför föreningens 40-årsjubileum. Detta gick av stapeln den 25 aug. 1995, och på programmet vid detta jubileum talade förbundsordföranden Nils Carlshamre, Pensionärskören sjöng, liksom Berit och Karl-Göte. Även Gun och Susanne underhöll. Middag serverades och fruktbord med förfriskningar. Utdelning av förtjänstmärken och diplom förekom också.

Två resor företogs under året. En eftermiddagstur till Liseberg samt en heldag till Laholm och Bjärehalvön.

1996 vid årsmötet den 12 febr. nyvaldes Helga Eliasson efter Kerstin Andersson som avböjt återval. Årsavgiften höjdes till 75 kr.

En ny aktivitet startade, nämligen en grupp som arbetade med träslöjd på Videbo, med Gösta Johansson som ledare.

En 3-dagars resa till Öland anordnades av studiecirkeln som läst om Öland under vintern. SPF:s resekommite' ordnade en tur till Slöinge och en heldag till Läckö och Spiken.

1997. Nya tider stundar även för pensionärerna. En datakurs startar i Vidhögeskolan i SV:s regi och med Göran Edvinsson som ledare.

Curling och internationell dans introducerades i föreningen. Två nya aktiviteter som hållit i sig och vunnit många intresse.

Bengt Augustsson och Lennart Johansson blev nya namn i styrelsen vid årsmötet den 10 febr.

Krogseredsrevyn besöktes i början av året, en em. tur till Eskhults by och en dagstur till Skåne och Klippan m.m. En 2-dagars resa till Dalsland på sommaren i Läs o res cirkeln regi, stod också på årets program.

1998 Vid årsmötet den 9 febr. invaldes i styrelsen Svea Johansson efter Bertil Eliasson.

Under sommaren besöktes Grimetons radiostation vid en eftermiddagsutflykt. Och en heldag ägnades åt Hjo och Blidsberg.

En seniordag anordnades på Videbo, med temat: "Hjärta, kost och motion, med medverkan av Britta Källgård.

På sommaren gjordes en 3-dag. resa till Östergötland eftersom cirkeln under vintern fördjupat sig i detta landskap.

Ett flertal SPF-medlemmar ställde upp på Videbo med tidningsläsning och kaffekokning, under semestertider på sommaren.

1999 Ny i styrelsen vid årsmötet blev Verner Larsson efter Helga Eliasson.

Försök gjordes att påverka ombyggnadsbeslutet på Videbo. Trots möten och protester försvann samlingslokalen och SPF förlorade möjligheten att förlägga aktiviteter och kulturprogram där, vilka varit till glädje för boende och besökare.

Läs o res- cirkeln anordnade en 3-dagars resa till Blekinge.

En eftermiddagstur till Gunnebo förekom, liksom en heldagstur till Limmared och Tiraholm.

2000 Föreningen fick vid årsmötet ny ordf. då Filibert Hvalgren valdes som efterträdare till Göran Edvinsson som av sagt sig. Medlemsavgiften blev detta år 100 kr.

Qigong var flugan för året och Veddige SPF hakade på. 28 deltagare var engagerade.

Datakurser i internetanvändning efterfrågades.

Hanni Moberg Varberg introducerade stavgång, som kom i gång och sedan fortsatt, under Anja Bengtssons ledarskap.

Resorna detta år gick till, Rydal em. tur och en heldag till Falbygden med bl.a Åsle tå.

Läs och res- cirkelns resa gick till Värmland.

2001 Vid årsmötet kåserade Gunnar Svensson om folk som levde i bygden förr.

En 2-dagars resa i cirkeln regi gick till Skåne. En annan resa ordnades av vår resekommitte till Bohuslän, samt en em. tur till Asige och Köinge.

Vid föreningsmötet i september medverkade personal från vårdcentralen och tog blodsockerprov och "Feskarn" berättade om Bulgarienhjälpen.

2002 Medlemsantalet är nu 350 pers. Under våren startar Anja Bengtsson "Kafe' Björken" sedermera "Livskryddan."

Årets stora händelse var landshövding Karin Starrins besök den 19 september. Detta föregicks av en hel del planering under våren och sommaren efter det att hon med glädje tackat ja till inbjudan och sagt att det var första gången hon blivit inbjuden av en pensionärsförening. Besöket inleddes med ett besök på Klosterägg, där Eva Stenberg berättade om familjeföretaget.

Därefter blev det information om fynden vid Skatemosse av Bengt Nordqvist från Riksantikvarieämbetet och Göran Bengtsson, fornminnesföreningen. Detta skedde i Ås församlingshem, där det även bjöds på kaffe.

Sedan gick färden till Sällstorps kyrka där kyrkoherde Ivarsson pratade om kyrkan och dess historia. Komminister Gunilla Thörn läste en dikt och sångkören sjöng ett par sånger.

Dagen avslutades i Veddige Idrottshus där 130 medlemmar mött upp, och flaggan var hissad dagen till ära. En buffe` var framdukad , och medan alla lät sig väl smaka spelade "Goa gubbar" och den internationella dansgruppen hade uppvisning.

Landshövding Starrin talade, tackade för inbjudan och upplevelserna, och till sist avslutades dagen med att alla sjöng Hallandssången

Tidningar och Radio Halland var informerade. Reportage infört i H-N efteråt.

" Gör hemmet säkrare" var en kampanj för året och f. polisman Aage Johansson medverkade vid luciamötet med information om risker i hemmet.

Cirkelns resa gick detta år till Gotland. En dagstur till Göteborg med bl.a. guidad visning av ostindienfararen Göteborg, en em. tur till Öströ och Rit & Målerigården , samt en revyafton i Falkenberg hade reseledarna ordnat till.

Kubbspel är en ny aktivitet för året.

2003 Vid årsmötet i febr. valdes Inger Eliasson in i styrelsen, och blev sekr. efter Vera-Britt Johansson som av sagt sig.

Elisabeth Ingemarsson – Nilsson från SV och Jan Sundqvist, kommunens energirådgivare medverkade och pratade om projektet "Släck efter dig"- en energibesparingskampanj.

Sommarmötet var ordnat som en utflykt till **Balgö med guidning av "Balgödägerska"**, vilka skrivit en bok om sin barndom och uppväxt på ön. Medhavd kaffekorg avnjöts.

En resa till Falkenbergsrevyn , en em. tur till påskliljorna i Fagerås och en 2-dagars resa till Småland med besök i Astrid Lindgrens värld i Vimmerby var utbudet på resefronten detta år.

Trafikprojektet 65+ aktualiserades och en cirkel startades med 13 deltagare och Sven Henningsson som ledare. Enligt deltagarna en mycket nyttig repetition av gamla och nya kunskaper.

Projektet **"Mormor i skolan"** har varit igång under året med Svea Johansson och Marianne Svensson som mormödrar i Vidhögeskolan.

2004 Vid årsmötet valdes som nya styrelsemedlemmar Sven Helander, Anja Bengtsson och Artur Svensson efter Herbert Johansson, Svea Johansson och Göran Andersson som avböjt omval. Årsavgiften var 120 kr.

Vid vårmöte den 5 april i Församlingshemmet talade pensionerade läkaren Corfitz Grönvall Kungsbacka över ämnet "Äldre och medicin".

Vår förening har detta år aktivt deltagit i protester mot nedläggning av platser på särskilda boenden, främst i Veddige, men även i Kungsäter och Tvååker. Skrivelse har skickats till sociala nämnden, namnlistor har samlats in och några medlemmar har deltagit i demonstrationer inne i Varberg. Planerna på nedläggning av platser på Vidhöge stoppades dock osäkert på andra platser i kommunen.

Även detta år gjordes ett företagsbesök, då sommarmötet den 2 aug. var förlagt till Belids lampfabrik i Tångaberg, där företagets VD Jan Eskilsson pratade om sin verksamhet innan vi visades runt.

Vid samma tillfälle medverkade ögonsköterskan Helena Nelje och informerade om ögonsjukdomar. Företaget bjöd på kaffe och smörgås i deras utställnings och samlingslokal Tångalid.

En 4-dagars resa gick till Danmark eftersom studiecirkeln i år fördjupat sig i vårt grannland.

En heldag i Västergötland, med Redberga konstgård och Alphems Arboretum , liksom en em. tur till Ullared och Ringsegård var resmålen 2004.

Mer sug efter revyer och spex, har resulterat i besök både på Falkenbergsrevyn och Vallarna i Falkenberg på sommaren detta år.

2005. Vid årsmötet i febr. väljs Gun Johansson och Karl-Erik Eliasson till ordinarie i styrelsen efter Verner Larsson och Lennart Johansson som av sagt sig.

Medlemsantalet vid årsmötet var 332 medl. + 8 vänmedlemmar. Alltså ingen ökning sedan föregående jubileum 1995. Årsavgiften höjdes till 140 kr.

Det tycks vara så att föreningen fattat tycke för industribesök, för vårmötet den 11 april förlades till Strängbetong, där platschefen Jan Werdelin visade runt och företaget bjöd på kaffe.

En revyresa till Göteborg för att se "Stulen kärlek" företogs i början på året och en em. tur till Gnosjö industrimuseum var anordnad i juni, och har således hunnit komma med i historiken för 2005.

I övrigt präglas året av stundande jubileumsfirande och när denna historik kommer ut har vi redan startat firandet, med en musikgudstjänst i Ås kyrka den 15 juni, samma datum som föreningen bildades 1955. Denna besöktes av c:a 110 medlemmar, vilka bjöds på ett mycket njutbart program i kyrkan, med sång och musik av Elisabeth Willix, Magdalena Muhl-Laffrenzen, Gun Svensson och SPF-kören, samt andaktsstund av Gunilla Thörn.

Därefter bjöd föreningen på kaffe, bullar och hembakade tårter i församlingshemmet, där kören sjöng några sånger som avslutning, och de medverkande avtackades av ordföranden. Vi fortsätter med planerandet av den stora jubileumsfesten fred. den 21 okt.

Mycket har hänt under de 50 år som Veddige SPF funnits till och mycket har förändrats både ekonomiskt och verksamhetsmässigt.

Vi kan jämföra de ekonomiska villkoren nu, med de vid föreningens start då intäkterna vid första årets slut var 57 kr. och utgifterna 17.55. Behållningen 39,45.

Med ett annat penningvärde, tillkomsten av aktivitetsstöd från kommunen, ökade aktiviteter och mycket ideellt arbete inom föreningen kunde vi vid senaste årsmötet presentera en ekonomisk berättelse med 70.667 kr. i intäkter, 58.118 kr. i utgifter och en behållning av 12.399 kr. Föreningens tillgångar är 44.399 kr.

Även när det gäller verksamheten har förändringar skett och medvetandet om motionens betydelse för hälsan ökat. Engagemanget i samhällsfrågor är också en viktig del i dag liksom det var i starten av pensionärsrörelsen och kanske är vår förening stark nog att i alla fall dra sitt strå till stacken när det gäller att bevaka pensionärernas livsvillkor i vår bygd.

Denna historik är en sammanfattning av vad som går att utläsa av föreningens protokoll o verksamhetsberättelser.

Vi kan konstatera att Veddige SPF är en livaktig förening där många aktiviteter för våra medlemmars gemenskap, hälsa o samhällsengagemang erbjuds. Allt går inte att återge i en historik och inga anspråk görs på att den är fullständig, utan den är ett urval av de viktigaste händelserna under de år som gått. Förhoppningsvis ger den en någorlunda rättvis bild av föreningens utveckling under 50 år.

Våra medlemmar berättar: Vi skall nu låta ett par av våra medlemmar berätta både om sina levnadsöden och om sina upplevelser i Veddige SPF:

Vi låter nestorn **Per Arvidsson** börja sin berättelse i form av en intervju av Bo Emanuelsson. Som nedtecknat följande:

Samma år som Veddige SPF fyller 50 år, passar en av föreningens medlemmar på att fylla 90 år. Med denna lilla berättelse skulle vi vilja hedra Per Arvidsson, en trogen medlem och medarbetare i styrelsen.

Per Arvidssons barndom. Per Arvidsson föddes den 15 oktober 1915 på Tjörn i Bohuslän. Fadern var lantarbetare på Sibräcka gård, en efter Tjörns förhållande mycket stor gård. Per har också en tvillingbror, som fortfarande lever och bor i Falköpingstrakten. Familjen bestod av far, mor och 6 barn, 2 flickor och 4 pojkar. Av dessa barn lever, när detta skrivs i januari 2005, fyra stycken.

Familjen flyttar. När Per Arvidsson var fyra år gammal, flyttade familjen till Orust, där fadern hade arrenderat en mindre gård. Per fick förstås hjälpa till på jordbruket. När han var 16 år gammal, hade han fått för sig att han skulle bli sjöman.

Per tog hyra på en båt, men det fanns två hinder att komma över. Modern blev hemskt ledsen, när hon fick höra, att sonen skulle gå till sjöss. Dessutom låg båten i Liverpool. Det var inte lätt för en sextonåring utan språkkunskaper att ensam åka till England och leta upp fartyget i denna engelska storstad. Sjömansyrket stannade vid en dröm.

Andra arbeten. Per Arvidsson fick nu försöka att försörja sig med tillfälliga arbeten hos olika lantbrukare. Det gick ganska bra att hitta arbete, men det var ett flackande från gård till gård. Några större industrier fanns det inte i Bohuslän på den tiden. Idag är landskapet helt förändrat med storarbetsplatser både i Stenungsund och Lysekil.

Per tröttnade dock på det kringflackande livet. Han började leta efter plats på någon större gård. I Göteborgs Handels och Sjöfarts-Tidning fann han en dag en annons, i vilken man sökte en lantarbetare till Ellesbo gård i Kungälv. Per ringde upp det angivna numret och talade med arrendatorn på denna gård. Det var Erik Karlsson, bördig från "Larses" i Vabränna. Tyvärr hade Erik Karlsson redan tillsatt platsen, men han undrade, om inte Per kunde tänka sig att flytta längre söderut. Erik Karlsson hade nämligen en broder, Alfred Karlsson, ägare till Jonsjö säteri, som också var ute efter lantarbetare.

Per tog denna chans och hamnade hos en mycket bra arbetsgivare. Han anlände till Veddige den 1 april 1937.

Militärtjänst. Rekryten hade Per Arvidsson redan klarat av vid I 17 i Uddevalla, när han som 21-åring kom till Veddige. Något år senare blev Per inkallad. Först fick han rycka in i Uddevalla men blev sedan överflyttad till I 16 i Halmstad. Man genomförde en manöver i Skåne vid Revingehed, som ligger 20 km. öster om Lund.

Sedan kom kriget 1939, och när tyskarna gick in i Danmark och Norge den 9 april 1940, blev det allvar. Nu följde flera utryckningar till beredskapstjänst, alltid till olika platser i Skåne. Så småningom hamnade Per på regementsstaben och hade där en ganska dräglig tillvaro.

Giftermålet. Värst var det vid militärtjänsten 1943. Per hade funnit sin livskamrat, Judit på en gård vid Kanared i Horred. Man hade bestämt bröllopsdag. Två dagar före den utsatta dagen kom kallelsen med omgående inställelse. Mycket snabbt fick man tag i kyrkoherden och gifte sig före Pers avresa.

Den 15 oktober 1943 föddes dottern Gull-Britt, det vill säga på Pers födelsedag. Den andra dottern, Isa föddes 1945.

Flera arbetsgivare på Jonsjö. 1941 sålde Alfred Karlsson Jonsjö säteri till Ingolf Schander, som tidigare hade bott i Blekinge. Alfred hade försökt överlåta egendomen på brodern Erik, men dennes andra fru, bördig från Göta Älvdalen, ville inte flytta till Veddige.

Ingolf Schander hade anställt en duktig inspektör, som drev jordbruket. Schander köpte nu till flera gårdar, bl.a. Kantabur, där Per Arvidsson fick en bostad. Tidigare hade han bott i flygelbyggnaden på Jonsjö.

År 1947 kom Schander och berättade, att han och familjen tänkte flytta till Florida i USA. Under tiden fick gården skötas av inspektorn, Per Arvidsson och andra. Tyvärr slutade inspektorn. Han hade skaffat sig en egen gård. En ny inspektör anställdes. Denne var en ung man, som kom direkt från skolbänken utan praktisk erfarenhet. Det fungerade inte. Till slut

sade Schander upp sin förman. Han kom nu och frågade, om inte Per kunde ta över denna tjänst. Per var tveksam och stretade emot. I inspektorns arbetsuppgifter ingick också en hel del administration. Efter lång övertalan accepterade dock Per detta erbjudande. Han arbetade i fortsättningen som inspektor. Om han hade dennes lön förtäljer inte historien.

Per Arvidsson på Strängbetong. Under 22 år hade Per sin arbetsplats på Jonsjö säteri. På våren 1959 flyttade han över till den nystartade fabriken Strängbetong, där han också kom att stanna i nästan 22 år. Under många år arbetade Per i träddragningen, ett ganska hårt och krävande arbetsmoment, som inte längre finns kvar i denna betongfabrik. De sista åren på Strängbetong skötte Per ett lager för montageavdelningen.

Egen gård. År 1960 köpte Per Arvidsson gården Lunna av Sven Skarin. Det är en historiskt intressant gård, som före Laga Skiftet hette Vabränna 4 och låg i Vabränna by. Gården Vabränna 4 är ett kronohemman, som drottning Kristina år 1652 måste skänka till Daniel Schlegel för att bli av med Sveriges skulder efter 30-åriga kriget. Daniel Schlegel var ett förmöget kommerseråd i Svenska Pommern. Det var inte bara denna gård Schlegel förvärvade. Totalt 211 mantal i Halland, en del av dessa i Veddige. År 1718 införlivades gårdarna i Veddige i Björkholms fideikommiss, som övertogs av Johan Jacob Döbelius, som adlad Johan Jacob von Döbeln.

Per Arvidssons fritidsaktiviteter. Under sin aktiva tid hade Per Arvidsson en del politiska uppdrag. Han satt bl.a. i Socialnämnden i Veddige kommun vid tiden före kommunsammanslagningen. Han hade också uppdrag i Taxeringsnämnden. Per var också ledamot av Kommunalfullmäktige i Veddige de sista två åren före sammanslagningen, då han efterträdde Evert Karlsson i Kleva, som avled under mandatperioden.

Som pensionär har Per varit en aktiv medlem i Veddige Pensionärsförening. Redan 1980 valdes han in i styrelsen, där han kvarstod i 16 år. Fortfarande är Per en aktiv medlem på avdelningens föreningsmöten.

Till sist vill jag nämna, att Per Arvidsson fortfarande också är en flitig deltagare i pensionärernas träningar och tävlingar i både curling och boule.

Veddige 2005.01.05.

Bo Emanuelsson.

Och nu låter vi **Greta Alden**, en medlem som på senare tid hittat till Veddige berätta.

Min flytt till Veddige och SPF.

År 2000 kände jag att det var hög tid att bryta upp från Ludvika. Två barn har jag, båda bodde då i Halland, så mitt val föll på Varberg.

Min inställning var att inte bli någon belastning för mina barn, jag skulle delta i de aktiviteter som ev. finns och skaffa mig nya vänner och bekanta.

I mars åkte jag ner till min dotter Ewa och hennes man Sven för att kolla in var i Varberg som jag önskade bo! Sven och jag åkte runt i Varberg, men resultatet var nedslående och Sven föreslog att vi skulle åka och titta på Veddige. Det är ett litet vackert samhälle med många villor med vackra trädgårdar och övrig bebyggelse var ganska låg. Jag bestämde mig för att där vill jag bo!

För att göra historien kort så hade jag inom en månad, fått lägenhet, sålt min insatslägenhet, beställt flyttbil och städning av lägenheten och garaget. Den 25 maj startade jag färden till Veddige för att börja ett nytt liv.

Söder om Skene och Kinna hälsade mig naturen välkommen, det kändes så, jag försäkrar, marken var täckt med mattor av vitsippor. Jag kände mig riktigt lyrisk!

Det var min första onsdag i Veddige, jag hade inte ens packat upp allt när Ewa ringde och talade om att det skulle spelas boule på banan kl. 14.00. Här hade jag chansen att träffa många personer, så jag åkte dit.

Gösta Johansson var den person som mötte mig och hälsade mig välkommen. Han tyckte inte att jag skulle titta på, så han gick för att hämta de klot som jag behövde låna. Under tiden gick jag runt bland spelarna och presenterade mig. Efter detta fick jag undervisning och även försöka spela så gott det nu gick i 2 timmar.

När jag parkerat bilen hemma och börjat att gå till min lägenhet ropade någon på mig och där på sin balkong stod en av damerna som var med och spelade boule, Astrid Nilsson och frågade om jag ville följa med till Fagered, lördag kväll på middag och dans och det gjorde jag.

Veddige SPF har många aktiviteter för sina medlemmar, vad jag förstår så finns det något för alla, sedan beror det på oss själva om vi vill och orkar att delta. Jag tar tillfället att räkna upp dem som jag känner till. Livskryddan, boule samt curling, sångcirkeln och stavgång. Den sista av dessa - stavgång- får man vara med och promenera utan stavar. Så har vi en aktivitet till, som för mig betyder mycket, nämligen internationella danser, detta dels för att det är trevlig motion till musik och även bra träning för kropp och själ. Synd att det är så glest med "gubbar".

Föreningens möten är inte särskilt många per år men det som förvånade mig mest var att kaffet var gratis men jag försäkrar att det går fort att vänja sig.

Jag har hört många säga att hallänningarna skulle vara svåra att få kontakt med. Det är bara struntprat, jag har mötts av bara trevliga, pratsamma och glada människor.

Försäkrar **Greta.**

Ja detta var två av medlemmarnas berättelser som fick avsluta kapitlet om det som varit. Det är kanske inte fel att vid ett jubileum även blicka framåt.

Framtiden: Frågor som kommer att ha avgörande betydelse för våra medlemmars framtida levnadsförhållanden, är hur det nya pensionssystemet kommer att utvecklas och kunna ge pensionärerna en rimlig standard, samt landstings och kommuners möjligheter att erbjuda god vård och omsorg till alla äldre, oavsett om de bor hemma eller vårdas på ett äldreboende. I dessa sammanhang har SPF liksom andra pensionärsorganisationer, på både lokal och central nivå en betydande roll att spela.

Det gäller då att vi även i Veddige SPF har ett fortsatt starkt engagemang i samhällsfrågor, och håller oss ajour med det som berör oss äldre.

Dessutom är det viktigt att den breda verksamhet som finns i dag upprätthålls. Trivsel och god stämning är en bra förutsättning för att livet i och utanför vår förening skall blomstra. Här kan vi alla hjälpas åt.

Om föreningsarbetet utförs på ett sätt som gör att medlemsskapet känns som en förmån, har föreningen goda framtidsutsikter, och kan med tillförsikt gå in i nästa halvsekel.

=====